

Čikago v Ameriki ima 400 tiskaren, 50 velicnih knjigoveznic, 200 knjigaren, 70 papirnic

Stassova dela. Osnoval se je poseben odbor, ki izda dela slavnega belgijskega kemika Stassa. V tem odboru je tudi več slovečih nemških kemikov.

Razstava poštних znamk bode 15. julija do 2. julija v Curihu v Švici.

Izvestij muzejskega društva dobili smo III letnika 1. sešitek. Vsebina temu zvezku je: S. Rutar: Gradišče in gomile na gori sv. Magdalene pri Šmarji; S. Rutar: Slovensko-nemška starinoslovska terminologija; J. Scheinigg: Slovenska osebna imena v starih listinah; Dr. Fr. Kos: Slovenski „mansus“ in slovenska „hoba“; A. Kobler: Drobstinice iz furlanskih arhivov; S. Robič: Kranjski mahovi; Mali zapiski. Naročnina za ta list znaša 2 gld. na leto.

Rodbine Petazzi, Strassoldo in Coronini Iz „Izvestij muzejskega društva“ izvemo, da so omenjene tri grofovske rodbine bile prvotno slovenske. Pisale so se Petač, Stražar in Korenin.

Novice.

Državni zbor.

V seji dne 11. marcija izreka posl. Muth obžalovanje, da se zbornica z vsem bolj peča nego s kmetijskimi razmerami. Poljedelski minister grof Falkenhayn odgovarja raznim željam in zahtevam poslancev. Glede pritožbe o potovalnem učitelju v Istri, obljubi minister, da bo storil kar je mogoče. Minister se bavi z trgovinskimi pogodbami. Ne samo vinska klavzula je prouzročila domačemu vinu nizke cene, temveč okoliščina, da se je veliko vina pridelalo. Na to se peča minister z rudarskimi razmerami. Glede konjskih dirk pravi, da je te koristno podpirati, ker se s tem pospešuje konjereja. Načrti osnovanju kmetijskih zadrug predložili se bodo zbornici v prihodnji sesiji. Govorili so na to posl. Kirschner, Rigler, Troll in Tausche. Posl. More pravi, da je vzrok temu, da kmetijstvo propada v tem iskati, ker se vlada oziroma parlament z vsem bolj peča nego z kmetijstvom. Dragi čas se trati le z nepotrebnimi prepiri. Vlada obeta vedno, da bo storila kaj za kmetijstvo, a vsi njeni načrti niso nič vredni, ker se ne briga za uzroke slabim kmetijskim razmeram. Stalna vojska naj se reducira in kmetijstvu se bo izdatno pomagalo. Posl. Fux dvomi, da bi kmetijske zadruge kaj pomagale kmetijstvu. Posl. Pirquet zagovarja dirke in nasvetovano subvencijo. Govorili so še posl. Hagendorfer, Kaiser, Roszkowski, Richter in sekcijski načelnik Rinaldini.

V seji dne 13. marcija odgovarja pravosodni minister grof Schönborn na interpelacijo poslanca Robiča zaradi znanega slučaja pri sodišču v Svincu na Koroškem; ko je sodnik slovenski stranki zaklical: Le čakaj, te bom že nemški učil. Minister pravi, da tu gre za nekega požigalca, ki je bil že večkrat kaznovan in se je proti sodniku nedostojno vedel, ter je bil vsled tega obsojen na 24 ur zapora. — Na to se nadaljuje debata o proračunu poljedelskega ministerstva. Posl. dr. Heilsberg je za to, da se rudarska akademija v Ljubnu vrsti mej prave visoke šole; posl. dr. Fürstl-Teichek meni, da je vzrok slabim razmeram na kmetih to, da so se odvadili priprostega življenja, da so davki preveliki in da je vojaško službovanje splošno. Govorilo je še več poslancev, ki so pretresavali razna kmetijska vprašanja, oziroma priporočali vladi, da naj uvaža razne momente v prospeh kmetijstva. Ko je glavni govornik „za“ posl. Marchet mej drugim posebno priporočal vladi skrb za vinarstvo in je govoril še poročevalec posl. Rutowski, se je na to proračun poljedelskega ministerstva vsprejel.

V seji dne 14. marcija bila je na vrsti državnega proračuna točka: Subvencije in dotacije deželnim zakladom in zemljiško-odveznim zakladom. Posl. dr. Laginja riše v daljšem govoru žalostne razmere v Istri, rekoč, da je ta dežela edna najbolj zanemarjenih in revnih, ter da ne more zmagovati stroškov za zemljiško-odvezni zaklad. Govornik priporoča vladi v posebni resoluciji, da naj dolg v znesku 416.000 gld., katerega dolguje Istra državi na zemljiško-odveznem zakladu z ozirom na revščino, ki vlada v tej deželi, odpiše. Posl. Biankini priporoča vladi, da naj obrača večjo skrb na dalmatinske pomorske družbe in da naj ne troši milijonov samo za Lloydovo in dunavsko parobrodno društvo. — Na to zbornica preide na drugo točko dnevnega reda in se nasvet, da se proglašni davčni odsek stalnim, vsprejme po kratki debati. O točki, ali je proglašiti tudi obrtni odsek stalnim, vname se daljša debata. Več poslancev se je izreklo zoper stalnost odseka, nekateri so priporočali, da se isti proglašni stalnim. Konečno obvelja nasvet, da je obrtni odsek proglašiti stalnim. Proti stalnosti odseka glasovali so le Poljaki, kar je umevno, ker je v Galiciji malo industrije in obrtnije.

V seji dne 15. marcija razpravljalo se je o trgovinski pogodbi s Srbijo. Posl. Peschka pravi, da ta trgovinska pogodba ne bo koristila skoro nič industriji, pač pa mnogo škodovala kmetijstvu. Govornik se izreka proti pogodbi. Tudi posl. Vohanku se sklepanje te trgovinske pogodbe malo prezgodno zdi in je za to, da se razprava odloži in naroči vladi, da glede nje poizve mnenja trgovskih in obrtniških zbornic. Posl. dr. Peez pogrša v pogodbi določbe glede razsodišč, ker vojaštvo se mora vendar enkrat odpraviti in se vvesti mejnarodno razsodišče, ki naj bi razsojalo nastale prepire. Trgovinski minister marki Baquehem na dolgo priporoča trgovinsko pogodbo s Srbijo, od katere upa, da se bode dobro obnesla. Ko sta govorila še dva poslanca, ter vladni zastopnik dr. Sperk in poročevalec posl. dr. Halwich se je na to trgovinska pogodba s Srbijo vsprejela. — Vsprejela se je tudi trgovinska pogodba z azijskim polotokom Koreo, se v nekoliko premenila pogodba z Norvegijo in Švedijo in se vsprejela pogodba z Rumunijo glede varstva varstvenih znamk.

V večerni seji pričela se je razprava o načrtu zakona glede ponarejanja živil. Govorili so štirje poslanci, ki so se vsi pritoževali o ponarejenih škodljivih živilih in priporočali, da se potom posebnega zakona že skoro zabrani ponarejevanje živil. — Posl. dr. Gregorec in tovariši interpelujejo naučnega ministra zaradi naredbe ravnateljstva celjske gimnazije, da je doprinašati učencem le nemške ubožne liste in zaradi nekkih pohujšljivih dogodkov na omenjeni gimnaziji. — Posl. grof Alfred Coronini in tovariši interpelujejo vlado zaradi protiavtstrijskih demonstracij, ki so se višile povodom novačenja v Gorici, ko policija ni opominjala laških mladeničev, ko so popevali iredentovske pesmi po mestu, pač pa prijala slovenske mladeniče, ki so peli nedolžne slovenske pesmi.

V seji dne 16. marcija bila je na vrsti razprava o premembi stavbenega reda. Po daljši debati vsprejela se je naposled z majhno večino prememba § 2. stavbenega reda, po katerem smejo v manjših, neizvzetih krajih izvrševati stavbeni podjetniki sploh vsa potrebna dela z lastnimi močmi. Za premembo so glasovali liberalci in Poljaki. Proti premembi so v korist kamnosekov, tesarjev, mizarjev itd., posebno dobro govorili posl. dr. Ebenhoch (konservativec), Adamek (Mladoček) in dr. Lueger (antisemit), ki pa s svojimi prepričevalnimi govori niso večine pripravili do tega, da bi bila prememba zavrgla.

V večerni seji nadaljevala se je razprava o zakonu glede ponarejanja živil. Govorilo je več poslancev, ki so se vsi izrekli za zakon, le da so nekateri opozarjali na razne nedostatke zakona. — Trgovinski minister predloži načrt po-

stave, s katero se dovoljuje lokalni železnici Ljubljana-Kamnik državno poročstvo, oziroma da se vsprejme v državno oskrb. — Posl. Spinčič interpeluje vlado radi pazinskega okr. glavarja Schwarza, ki postopa proti Slovanom strankarsko.

V seji dne 17. marcija naznanja podpredsednik Chlumecky, da se je dr. Smolka odpovedal časti zborničnega predsednika, prečita od njega mu došlo dotično pismo in v daljšem govoru povdarja zasluge njegove. Posl. dr. Plener tudi v daljšem govoru hvali bivšega predsednika dr. Smolko in predlaga, da se mu dovoli častna dotacija letnih 7200 gld. Ko so se načelniki vseh klubov izjavili za predlog Plenerjev, se je ta na to vsprejel jednoglasno. — Na to pričela se je razprava o finančnem zakonu, ki kaže, da bode vseh državnih dohodkov 612,511.620 gld., troškov pa 610,384.406 gld.; torej znaša presežek, ki je bil po vladnem predlogu proračunjen na 887.291 gld., po nasvetu budgetnega odseka 2.127.214 gld. Govorilo je več poslancev, mej katerimi je posl. Scharschmid povdarjal potrebo nemškega jezika in napadal vse neliberalne stranke, ter zatrjeval konservativce, da liberalci niso nasprotniki cerkve, da pa nikdar ne bodo privolili v to, da se povrne srednjeveška inkvizicija. Posl. dr. Pacak je dobro bral levite liberalcem, ter konečno izjavil, da brez češkega državnega prava ni nobene sprave na Češkem.

V večerni seji končala se je splošna razprava o zakonu glede ponarejanja živil. — Mladočeški poslanci predložili so zakonski načrt o uvedbi splošne volilske pravice.

V seji dne 18. marcija se je nadaljevala razprava o finančnem zakonu. Posl. Biankini zagovarjal je v daljšem govoru hrvatsko državno pravo. Finančni minister dr. Steinbach govoril je o finančnih razmerah posl. dr. Žaček, Zallinger in dr. Lueger pa so zavračali Scharschmida. Debata o finančnem zakonu se na to zaključila in volita glavnina govornikoma posl. dr. Plener „za“ in dr. Masaryk „proti.“

— Papež Lev XIII. pa naš cesar in ruski car.

V spomin na to, da je naš presvetli cesar o priliki papeževega jubileja daroval za vatikansko knjižnico 100.000 frankov, napravila se bode v eni izmed dvoran te knjižnice posebna spominska plošča, ki bode slavila našega presvetlega cesarja. — Ruski car Aleksander III. je v dokaz svojih simpatij do papeža ukazal na svoje stroške s slikami okrasiti cerkev sv. Joahima, katero papež ravno gradi.

— Družbi sv. Cirila in Metoda so poslali lepe zbirke knjig č. g. Ivan Cotelj, kapelan v Kanfanaru v Istri, g. Anton Virant v Novem Mestu, g. Fr. Peče v Starem Trgu pri Rakeku in g. Zofija Šabec v Opatiji. — Prva kranjska avtonomna korporacija, visoki deželni zbor, je odlikoval zopet našo družbo, poklanjajoč jej tudi za l. 1893. velikodušni dar 1000 gld. — Prvomestnik moške podružnice v Starem Trgu pri Rakeku g. Fr. Peče, je poslal donesek tamošnje moške in ženske podružnice v znesku 203 gld. 70 kr., tamošnji pokrovitelj g. trgovec Julij Rozina, je vplačal 100 gld., ustanovniki gg. trgovci J. Benčina, Fr. Kovač, Fr. Peče, Fr. Žagar in g. notar Fr. Strašek pa po 10 gld.; drugo je letnina in zbirka jedne vesele družbe. Vrli ženski podružnici v Gorici in Ormoži sta nas razveselili vsaka s 100 gld.; slavni občni zbor mariborske posojilne pa iz prebitka vlanskega upravnega leta tudi s 100 gld. Naša vedno delavna podružnica v Brežicah nam je poslala po g. tajniku J. Staniči 14 gld. 38 kr.; 4 gld. 30 kr. je nabrala gospa Angela Brovnetova predpustni terek pri veselici tamošnje čitalnice kot Ipavka za razprodano sadje, 8 gld. 73 kr. gospica Marjanica Planinčeva kot hamburška kmetica za razprodane cvetice in 1 gld. 35 kr. je prav po krajcarjih nabral g. Miroslav Haus iz Čateža pri težakih, ki delajo pri savskih pobožnih delih. Dalje so nam naklonili: Istrska posojilnica v Pulju 10 gld., Notranjska posojilnica v

Postojini 10 gld., g. Anton Virant v Novem Mestu 10 gld., ki so jih zložili pri veselici pustni terek Sokoli, č. g. Miloš Šmid, župnik v Solčavi, 8 gld. 72 kr., nabranih v prijateljski družbi, č. g. Ivan Dugulin župnik v Ajdovščini, 7 gld. 70 kr. kot dar narodnjakov, zbranih v Budanjah na Vipavskem, „gospodičina v Opatiji“ 5 gld. 50 kr., g. Ivan Vehovec v Žumberku 5 gld. nabranih v veseli družbi. Savinjski Sokol 3 gld. po g. starosti Alojziji Goričarji, vesela družba v Podgradu po g. J. Volku 1 gld. 92 kr., g. Pavel Šile, učitelj v Vremah, 1 gld. 55 kr., nabranih v veseli družbi pri g. J. Deklevi in Fr. Novaku, g. Fr. Dunaj 1 gld. 51 kr., nabranih na gostiji g. Janka Markoviča v Cezanjevcih na Štirnem, g. stavec Ivan Semen 1 gld. 40 kr., g. L. Blejec, učitelj v Trzinu 1 gld. 12 kr., zloženih v domači družbi pri g. Fr. Narobetu in Neimenovanec za stavo 1 gld. — Visokemu deželnemu zboru kranjske vojvodine, vsem blagim dobročiniteljem iskrena zahvala! Sv. brata Ciril in Metod naj izprosita vsem obilnega božjega blagoslova!

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

— Razširjenje državnega kolodvora. Ker se promet vedno vekša, se je pokazala potreba, da se razširi ljubljanski državnoželeznični kolodvor. Deželna vlada je določila političen obhod in razlastitev zemljišč v ta namen na 6. dan aprila. Dotični podrobni načrti in zemljiško-odkupni črteži se lahko ogledajo pri ljubljanskem magistratu v mestnem stavbenem uradu do 5. dne aprila in pa v spodnješišenskem županijskem uradi. Udeleženci morajo ustno ali pismeno ugovarjati stavbenemu načrtu ali zahtevanim razlastitvam.

— Kamniška železnica. Državni poslanec Kušar je v železničnem odseku poročal o vladni predlogi, po kateri se ima podržaviti lokalna železnica Ljubljana-Kamnik. Poročevalec je predlagal, da naj se predloga vzprejme, čemur je odsek pritrdil.

— Nova železnica. Reški lesni trgovec in posestnik Herman Neuberger prosil je za dovoljenje, da sme pričeti s tehničnimi pripravljalnimi deli za železnico, ki bi šla iz Kočevja preko Stalcarjev, Morave, Ajbel-a, Lapuž, Stelnika, Breznika, Gotenca, Jakšič-a in Vasi do hrvatske meje in bi se od tam zopet po posebni od ravno tega podjetnika projektovani železnici spojila z železniško progo Budimpešta-Reka.

— «Glasbena Matica» v Ljubljani priredi danes dne 24. t. m. in v ponedeljek dne 27. t. m. v redutni dvorani velik koncert. Vspored obséga velikansko Ant. Dvořakovo preumetno delo „Stabat Mater“, za soli, zbor in orkester. Koncert izvrševala bode vojaška godba e in kr. pešpolka št. 17 in nad 130 pevcev in pevk.

— Slovensko pevsko društvo v Ptujih priredi svojo letošnjo pevsko slavnost dne 6. avgusta v Mariboru. Pri slavnosti pele se bodo mej drugimi tudi naslednje nove, društvu poklonjene skladbe: „Novinci“ od H. Volariča, „Slovan na dan“ od dr. Gust. Ipavica in „Žitno polje“ od Fr. Grbiča.

— V podporo stradajočim na Kranjskem dovolilo je ministerstvo notranjih zadev 15.000 gld. To svoto razdelila bodo politična oblastva po onih krajih, kjer trpi ljudstvo zaradi slabe letine pomanjkanje.

— Zavod za gluhoneme in slepce na Kranjskem. Deželni odbor je na 29. t. m. sklical enketo, katera se bode posvetovala o ustanovitvi zavoda za gluhoneme in slepce. Na podlagi te enquete bo deželni odbor predložil svoje nasvete že pri prihodnjem zasedanju dež. zbora, ki bo sklican kmalu po Veliki noči.

— Celjskih mestnih očetov nestrpnost. Celjski Slovenci so prosili mestni občinski svet celjski, da naj jim dovoli, da smejo v mestnem gledališču prirediti dve slovenski predstavi v korist šentrupertskim pogorelcem. Občinski svet je to prošnjo odbil.